

Autentiškas vertimas
Vyriausybės kanceliarijos
Vyriausybės posėdžių skyrius
2025 11 14

Vyriausybės posėdžių skyriaus
vyriausioji specialistė
Vilma Butkevičienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS,
toliau – valstybė, paramos gavėja,

IR

NORVEGIJOS KARALYSTĖS,
toliau – Norvegija,

toliau kartu – Šalys,

SUSITARIMO MEMORANDUMAS

DĖL 2021–2028 M. NORVEGIJOS FINANSINIO MECHANIZMO ĮGYVENDINIMO

Kadangi Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimu dėl Norvegijos finansinio mechanizmo 2021 m. gegužės mėn. – 2028 m. balandžio mėn. laikotarpiui nustatytas finansinis mechanizmas (toliau – 2021–2028 m. Norvegijos finansinis mechanizmas), kuriuo Norvegija prisidės prie ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimo Europos ekonominėje erdvėje;

kadangi 2021–2028 m. Norvegijos finansiniu mechanizmu siekiama stiprinti Norvegijos ir valstybės, paramos gavėjos, santykius siekiant abipusės naudos savo žmonėms;

kadangi glaudesnis Norvegijos ir valstybės, paramos gavėjos, bendradarbiavimas padės užtikrinti tvirtą, taikią ir klestinčią Europą, pagrįstą geru valdymu, demokratinėmis institucijomis, teisinės valstybės principu, pagarba žmogaus teisėms ir tvaria plėtra;

kadangi Šalys, siekdamos užtikrinti veiksmingą 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimą, susitaria nustatyti bendradarbiavimo pagrindą,

susitarė:

1 straipsnis

Tikslai

1. 2021–2028 m. Norvegijos finansiniu mechanizmu iš esmės siekiama prisidėti prie ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimo Europos ekonominėje erdvėje ir stiprinti dvišalius Norvegijos ir valstybių, paramos gavėjų, santykius skiriant finansinių įnašų 2 dalyje išvardytiems teminiams prioritetams. Todėl šio Susitarimo memorandumo Šalys atrinka finansuotinas programas, kurios padėtų pasiekti šiuos tikslus.

2. Finansiniai įnašai skiriami šiems teminiams prioritetams skatinti:

- a) Europos žaliaji pertvarka;
- b) demokratija, teisinė valstybė ir žmogaus teisės;
- c) socialinė įtrauktis ir atsparumas.

2 straipsnis

Teisinis pagrindas

Šis Susitarimo memorandumas aiškinamas kartu su toliau nurodytais su šiuo Susitarimo memorandumu 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo teisinį pagrindą sudarančiais dokumentais:

- a) Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimu dėl Norvegijos finansinio mechanizmo 2021 m. gegužės mėn. – 2028 m. balandžio mėn. laikotarpiui (toliau – Susitarimas);
- b) 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamentu (toliau – Reglamentas), kurį Norvegija parengia vadovaudamasi Susitarimo 9 straipsnio 4 dalimi;
- c) programų sutartimis, kurios bus sudarytos dėl kiekvienos programos; ir
- d) visomis vadovaujantis Reglamentu Norvegijos užsienio reikalų ministerijos (toliau – NURM) priimtomis gairėmis.

3 straipsnis

Finansinė schema

1. Remiantis Susitarimo 2 straipsniu, visa finansinio įnašo suma yra 1 463 mln. EUR, mokama metinėmis 209 mln. EUR dalimis laikotarpiu nuo 2021 m. gegužės 1 d. iki 2028 m. balandžio 30 d. imtinai.

2. Remiantis Susitarimo 6 straipsniu, per šio straipsnio 1 dalyje nurodytą laikotarpį valstybei, paramos gavėjai, iš viso skiriama 51 639 594 EUR.

3. Remiantis Susitarimo 9 straipsnio 7 dalimi ir Reglamento 1.9 straipsniu, Norvegijos valdymo išlaidos dengiamos iš pirmiau nurodytos bendros sumos. Išsamesnės nuostatos išdėstytos Reglamente. Valstybei, paramos gavėjai, skirtų lėšų neto suma yra 48 024 822 EUR.

4 straipsnis

Funkcijos ir pareigos

1. Norvegija skiria lėšų valstybės, paramos gavėjos, pasiūlytoms tinkamoms finansuoti programoms, kurioms pritarė NURM, kurios skirtos Susitarimo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytiems teminiams prioritetams ir kurios atitinka Susitarimo priede nurodytas programines sritis. Norvegija ir valstybė, paramos gavėja, bendradarbiauja rengdamos koncepcijos aprašymus, kuriuose būtų apibrėžiama kiekvienos programos taikymo sritis ir numatomi rezultatai.

2. Valstybė, paramos gavėja, užtikrina visapusišką pagal 2021–2028 m. Norvegijos finansinį mechanizmą remiamų programų bendrąjį finansavimą remiantis B priedu ir programų sutartimis.

3. Valstybė, paramos gavėja, užtikrina palankią aplinką netrukdomam Pilietinės visuomenės fondo veiklos įgyvendinimui valstybėje, paramos gavėjoje, ir nesiima jokių priemonių, kurios galėtų trukdyti fondo veiklos vykdytojams nepriklausomai atlikti savo funkcijas.

4. NURM valdo 2021–2028 m. Norvegijos finansinį mechanizmą ir priima sprendimus dėl finansinės paramos skyrimo vadovaujantis Reglamento nuostatomis.

5. NURM padeda Finansinių mechanizmų valdyba (toliau – FMV). FMV veikia kaip valstybės, paramos gavėjos, kontaktinė institucija kasdienei 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo veiklai.

5 straipsnis

Institucijų paskyrimas

Valstybė, paramos gavėja, įgaliojo nacionalinę koordinavimo instituciją veikti jos vardu. Nacionalinei koordinavimo institucijai tenka visa atsakomybė už 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo tikslų pasiekimą, taip pat už 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimą valstybėje, paramos gavėjoje, pagal Reglamentą. Remiantis Reglamento 5.2 straipsniu, nacionalinė koordinavimo institucija, tvirtinančioji institucija ir audito institucija yra nurodytos A priede.

6 straipsnis

Daugiamečio programavimo schema

1. Remdamosi Reglamento 2.5 straipsniu, Šalys susitarė dėl įgyvendinimo schemos, kurią sudaro toliau nurodyti finansiniai ir turinio dalykai:

a) programų, dėl kurių susitarta, sąrašas, 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo finansinis įnašas ir valstybės, paramos gavėjos, finansinis įnašas;

b) programų, jų tikslo (-ų), programų operatorių, skirtų lėšų sumos ir bendro finansavimo sumos pagal programas, dvišalių siekių, taip pat bet kurių ypatingų su programų įgyvendinimu susijusių interesų nustatymas;

c) sąlygos ir (arba) ypatingi interesai valstybės, paramos gavėjos, lygiu, susiję su tikslinėmis grupėmis, geografinėmis teritorijomis ar kitais klausimais;

d) prireikus donorų programos partnerių nustatymas;

e) prireikus tarptautinių partnerių organizacijų nustatymas; ir

f) iš anksto nustatytų projektų, kurie turi būti įtraukti į atitinkamas programas, nustatymas.

2. Įgyvendinimo schema pateikta B priede.

7 straipsnis

Lėšos dvišaliam bendradarbiavimui

Remdamasi Reglamento 4.6 straipsnio 1 dalimi, valstybė, paramos gavėja, atideda lėšas, skirtas Norvegijos ir valstybės, paramos gavėjos, dvišaliam bendradarbiavimui stiprinti. Sutarta suma yra nurodyta B priede ir yra skiriama kaip lėšos dvišaliam bendradarbiavimui nacionaliniu ir programos lygmenimis. Nacionalinė koordinavimo institucija valdo lėšų dvišaliam bendradarbiavimui nacionaliniu lygmeniu naudojimą ir, remdamasi Reglamento 4.9 straipsnio 1 dalimi, sudaro Jungtinį Dvišalio bendradarbiavimo fondo komitetą. Programos operatoriai valdo jų programoms skirtų lėšų dvišaliam bendradarbiavimui naudojimą. Donorų partnerystės programų atveju sprendimus dėl lėšų dvišaliam bendradarbiavimui naudojimo programoje bendru sutarimu priima programos operatorius ir donorų programos partneris (-iai).

8 straipsnis

Šalies ataskaita

Remdamasi Reglamento 2.6 straipsniu, nacionalinė koordinavimo institucija teikia NURM metinę šalies ataskaitą dėl 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo

valstybėje, paramos gavėjoje. Šalies ataskaita teikiama NURM ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 10 d.

9 straipsnis

Metiniai posėdžiai

Remiantis Reglamento 2.7 straipsniu, rengiamas metinis NURM ir nacionalinės koordinavimo institucijos posėdis. Metiniame posėdyje NURM ir nacionalinė koordinavimo institucija įvertina per ankstesnius ataskaitinius laikotarpius padarytą pažangą, aptaria rizikas ir susitaria dėl bet kokių būtinų priemonių, kurių reikia imtis. Metinis posėdis yra forumas, kuriame aptariami abipusio intereso klausimai.

10 straipsnis

Priedų pakeitimas

1. A ir B priedai gali būti keičiami NURM ir nacionalinei koordinavimo institucijai pasikeičiant raštais.

2. Sukaupytų sumų pervedimai, neviršijantys 10 % visų tinkamų finansuoti programos išlaidų, gali būti perkeliami iš vienos programos į kitą nekeičiant šio Susitarimo memorandumo priedų, su sąlyga, kad pakeitimui pritarė NURM pakeisdama atitinkamas programų sutartis.

3. Be to, sutaupytos išlaidos ir projektams nepaskirtos sumos gali būti pervedamos lėšoms dvišaliam bendradarbiavimui nekeičiant šio Susitarimo memorandumo priedų ar be NURM pritarimo, su sąlyga, kad dėl tokio pervedimo buvo iš anksto konsultuojamasi su atitinkamos programos Bendradarbiavimo komitetu. Bet koks toks lėšų pervedimas iš programos nedaro poveikio programos tikslams ar rezultatams. Nacionalinė koordinavimo institucija nedelsdama praneša NURM apie tokius pervedimus, o NURM atitinkamai atnaujina atitinkamas programų sutartis ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo sutartį.

4. Visi pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis atlikti pervedimai nedaro poveikio jokiems ypatingiems interesams, sąlygoms, tikslams ar kitiems prioritetams, nurodytiems šiame Susitarimo memorandume, ir atitinka teisinio pagrindo nuostatas.

11 straipsnis

Kontrolė ir prieiga prie informacijos

NURM, Norvegijos generalinio auditoriaus tarnyba ir jų atstovai turi teisę atlikti bet kokią techninę ar finansinę patikrinimą arba peržiūrą, kurie, jų nuomone, būtini siekiant kontroliuoti

programų ir projektų planavimą, įgyvendinimą ir stebėjimą bei lėšų naudojimą. Valstybė, paramos gavėja, teikia visą būtiną pagalbą, informaciją ir dokumentus.

12 straipsnis

Reglamentavimo principai

1. Šio Susitarimo memorandumo įgyvendinimas visais aspektais reglamentuojamas Reglamentu ir vėlesniais jo pakeitimais.

2. 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo tikslų siekiama glaudžiai bendradarbiaujant Norvegijai ir valstybei, paramos gavėjai, laikantis bendrų vertybių ir pagarbos žmogaus orumui, laisvės, demokratijos, lygybės, teisinės valstybės principų ir pagarbos žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Per visus 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo etapus Šalys sutinka taikyti aukščiausio lygio skaidrumą, atskaitomybę ir išlaidų efektyvumą, taip pat laikytis gero valdymo, partnerystės ir daugiapakopio valdymo, tvarios plėtros, lyčių lygybės ir nediskriminavimo principų.

3. Visos 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis finansuojamos programos ir veikla atitinka šias vertybes ir principus ir neremia veiklos, kuri gali jų neatitikti. Jų įgyvendinimas atitinka pagrindines teises ir pareigas, įtvirtintas atitinkamuose dokumentuose ir standartuose.

4. Valstybė, paramos gavėja, imasi aktyvių veiksmų siekdama užtikrinti šių vertybių ir principų paisymą visais 2021–2028 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo lygmenimis.

13 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis Susitarimo memorandumas įsigalioja kitą dieną po to, kai jį pasirašo paskutinė Šalis.

*****

Šis Susitarimo memorandumas pasirašomas dviem originaliais egzemplioriais anglų kalba.

Pasirašyta.....[data].....[vieta]
Lietuvos Respublikos vardu

Pasirašyta.....[data].....[vieta]
Norvegijos Karalystės vardu

.....

.....

Nacionalinės valdymo ir kontrolės struktūros

1. Nacionalinė koordinavimo institucija

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Investicijų departamentas (toliau – ID) veikia kaip nacionalinė koordinavimo institucija. ID direktorius veikia kaip nacionalinės koordinavimo institucijos vadovas.

ID yra atskiras Finansų ministerijos struktūrinis padalinys, kuris yra atskaitingas finansų viceministrui.

Nacionalinės koordinavimo institucijos funkcijos ir pareigos nustatytos Reglamente, visų pirma jo 5.3 straipsnyje.

Nors nacionalinė koordinavimo institucija prisiima visą atsakomybę už savo funkcijas, nacionalinė koordinavimo institucija gali nustatyti tam tikras užduotis, už kurias yra atsakinga, kurias vykdys viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA). Šių užduočių apimtis nustatoma finansų ministro įsakymu ir nurodoma Valdymo ir kontrolės sistemos aprašyme.

2. Tvirtinančioji institucija

Valstybės išdo departamentas (toliau – VID) Finansų ministerijoje veikia kaip tvirtinančioji institucija. VID direktorius veikia kaip tvirtinančiosios institucijos vadovas.

VID yra atskiras Finansų ministerijos struktūrinis padalinys, kuris yra atskaitingas finansų viceministrui.

Tvirtinančiosios institucijos funkcijos ir pareigos nustatytos Reglamente, visų pirma jo 5.4 ir 12.3 straipsniuose.

Nors tvirtinančioji institucija prisiima visą atsakomybę už savo funkcijas, tam tikros užduotys finansų ministro įsakymu pavedamos CPVA ir nurodomos Valdymo ir kontrolės sistemos aprašyme.

Tvirtinančioji institucija veikia nepriklausomai nuo programos operatoriaus ir audito institucijos.

3. Audito institucija

Finansų ministerijos Audito departamentas (toliau – AD) veikia kaip audito institucija. AD direktorius veikia kaip audito institucijos vadovas.

AD yra atskiras Finansų ministerijos struktūrinis padalinys, kuris yra tiesiogiai atskaitingas finansų viceministrui.

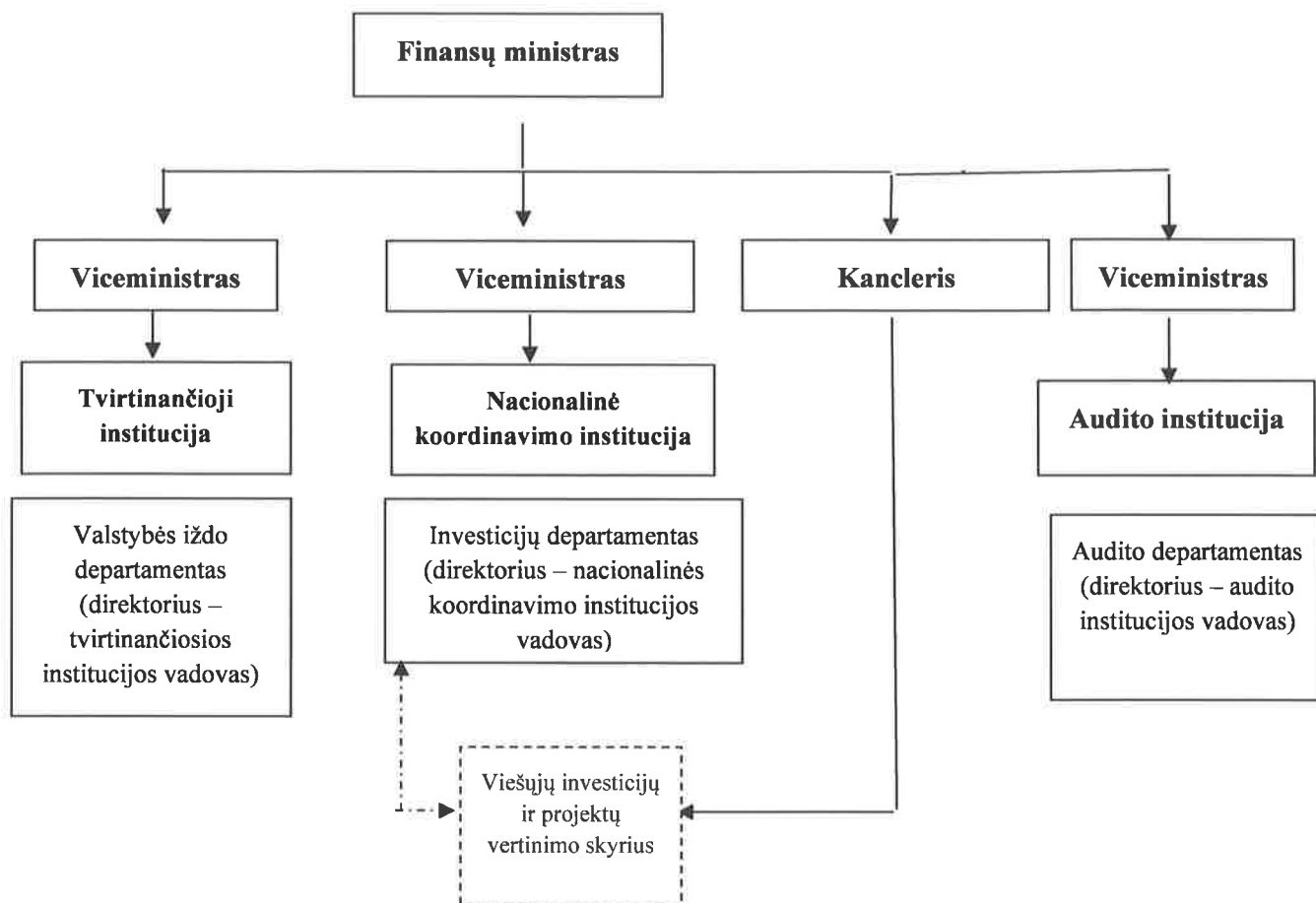
Audito institucijos funkcijos ir pareigos nustatytos Reglamente, visų pirma jo 5.5 straipsnyje.

Audito institucija peržiūri užduočių funkcinį atskyrimą CPVA viduje, ypač kiek tai susiję su tvirtinančiosios institucijos užduotimis.

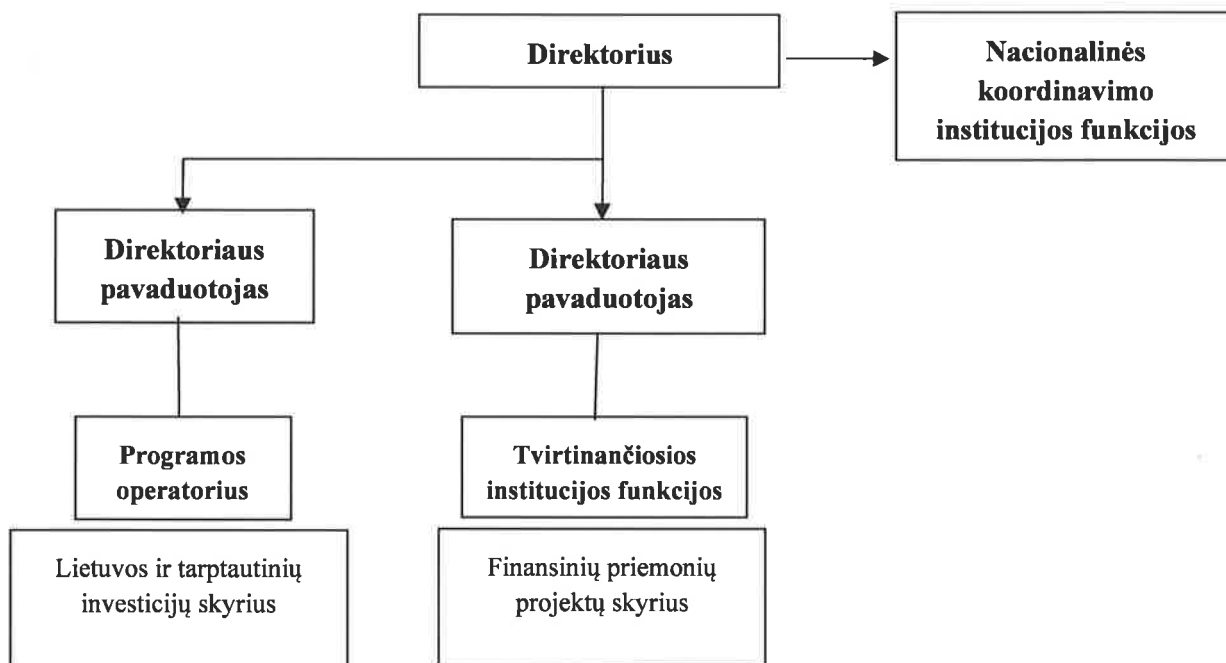
Audito institucija veikia nepriklausomai nuo nacionalinės koordinavimo institucijos ir tvirtinančiosios institucijos.

4. Organizacinės struktūros schema (Finansų ministerija)

Organizacinės struktūros schema (CPVA)

Įgyvendinimo schema

Remdamosi Reglamento 2.5 straipsniu, šio Susitarimo memorandumo Šalys susitarė dėl šiame priede pateiktos įgyvendinimo schemas.

1. Įgyvendinimo schemas finansiniai parametrai

	Lietuva	NOR FM įnašas	Nacionalinis įnašas
	Programos		
1.	Teisingumas	43 700 000 EUR	7 711 765 EUR
	Kitos skirtos lėšos		
	Techninė parama valstybei, paramos gavėjai (1.10 str.)	1 507 876 EUR	Netaikoma
	Rezervas projektams užbaigti pagal 2014–2021 m. FM (1.11 str.)	Netaikoma	Netaikoma
	Lėšos dvišaliam bendradarbiavimui nacionaliniu lygmeniu (4.7 str.)	2 516 946 EUR	Netaikoma
	Lėšos dvišaliam bendradarbiavimui programos lygmeniu (4.10 str.)	300 000 EUR	Netaikoma
	Lietuvai skirtos grynosios lėšos	48 024 822 EUR	7 711 765 EUR

2. Sąlygos

Netaikoma.

3. Ypatingi interesai

Programai skirta lėšų dvišaliam bendradarbiavimui suma įtraukiama į programos sutartį. Iš anksto nustatytai dvišalei iniciatyvai, kuri vykdoma bendradarbiaujant su Norvegijos nacionaline nusikaltimų tyrimo tarnyba ir kuria siekiama stiprinti policijos bendradarbiavimą, skiriama ne daugiau kaip 2 mln. EUR iš lėšų dvišaliam bendradarbiavimui nacionaliniu lygmeniu. Priemonės taikomos sunkiems ir organizuotiems nusikaltimams, daugiausia dėmesio skiriant su narkotikais susijusiems nusikaltimams, ir apima žvalgybos veiklą, bendrą tyrimo veiklą bei operacijas ir (arba) veiksmus.

Remiantis Reglamento 8.11 straipsnio 4 dalimi, techninei paramai skiriama 2,92 % lėšų, atsižvelgiant į nacionalinės koordinavimo institucijos prašymą ir pateiktus pagrindimus. Nacionalinė koordinavimo institucija užtikrina, kad visos skirtos lėšos yra reikalingos nacionalinės koordinavimo institucijos, tvirtinančiosios institucijos ir audito institucijos užduotims atlikti.

Programai ir dvišaliam bendradarbiavimui skirtos sutartos lėšos apima Norvegijos finansinio mechanizmo įnašą Lietuvai, susijusį su iššūkiais, kilusiais dėl invazijos į Ukrainą, kuris sudaro 2 929 678,72 EUR. Finansavimas visų pirma skiriamas pagal programą vykdomiems projektams remti, o planuojamas šių lėšų naudojimas apibrėžiamas koncepcijos aprašyme.

Lyčių lygybė ir skaitmeninimas bus įtraukti ir bus visų atitinkamų programos sričių dalis. Koncepcijos aprašyme apibrėžiama, kaip tai bus įgyvendinta.

4. Esminiai įgyvendinimo schemos parametrai

Toliau aprašyta programa bus įgyvendinama pritarus NURM, vadovaujantis Reglamento 6.3 straipsniu.

A. Teisingumas

<i>Programos tikslai:</i>	Didesnės galimybės naudotis nepriklausoma, atskaitinga ir veiksminga aukštos kokybės teisingumo sistema, atitinkančia tarptautinius ir Europos žmogaus teisių standartus
	Patobulinta bausmių vykdymo sistema, atitinkanti tarptautinius ir Europos žmogaus teisių standartus
<i>Programai skirtos mechanizmų lėšos:</i>	43 700 000 EUR
<i>Programos bendrasis finansavimas:</i>	7 711 765 EUR
<i>Programos operatorė:</i>	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
<i>Donorų programos partneriai:</i>	Norvegijos bausmių vykdymo direktoratas Norvegijos teismų administracija
<i>Tarptautinė partnerio organizacija:</i>	Europos Taryba
<i>Programos sritys:</i>	Teisė kreiptis į teismą Bausmių vykdymo sistema

Programos ypatingos sąlygos:

Netaikoma

Programos ypatingi interesai:

Orientacinis lėšų paskirstymas programos sritims atitinka šiuos pagrindinius principus: apytiksliai 25 % skiriama programos sričiai „Teisė kreiptis į teismą“ ir apytiksliai 75 % – programos sričiai „Bausmių vykdymo sistema“. Dėl galutinių skiriamų lėšų susitariama ir nurodoma programos sutartyje.

Lietuvos teisingumo ministerija, Lietuvos teismų administracija ir generalinė prokuratūra veikia kaip programos partnerės.

Rengiant koncepcijos aprašymą, nagrinėjamos informacijos vientisumui užtikrinti skirtos priemonės.

Rengiant koncepcijos aprašymą, nagrinėjamas bendradarbiavimas su pilietine visuomene.

Programos srityje „Teisė kreiptis į teismą“ pirmenybė teikiama veiklai, kuria remiama nepriklausoma ir atskaitinga teismų sistema, atitinkanti Europos žmogaus teisių standartus. Taip pat remiama veikla, kuria skatinamas veiksmingas ir kokybiškas baudžiamasis persekiojimas.

Programos srityje „Bausmių vykdymo sistema“ stiprinamos nacionalinės bausmių vykdymo įstaigos, taip pat ir remiantis 2014–2021 m. finansinių mechanizmų pasiektais rezultatais. Infrastruktūros projektų branda turi būti įvertinta iš anksto.

Investicijų į infrastruktūrą ir įrangą (kietosios priemonės) finansavimo dydis yra ne didesnis kaip 65 % visų tinkamų finansuoti programos išlaidų. Galutinis dydis nustatomas programos sutartyje.